

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun.Chișinău (jud. I.Țurcan)

Dosarul nr.2ac-41/2017

DECIZIE

06 aprilie 2017

mun.

Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

Președintele ședinței

Ana Panov

Judecătorii

Aliona Danilov și Anatol Pahopol

Grefier

Ion Baleanu

examinând, în ședință publică, apelul declarat de către ÎS" Calea Ferată din Moldova", împotriva hotărârii Judecătoria Centru, mun.Chișinău din XXXXXXXXX, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXXXXXX către ÎS" Calea Ferată din Moldova" privind încasarea datoriei, dobânzii, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 30.06.2016 SC" Expertlab"SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS" Calea Ferată din Moldova", solicitând încasarea datoriei în sumă de 115, 69 lei, dobânda de întârziere în mărime de 9 226, 39 lei, penalitatea în mărime de 68 726, 65 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

2.În motivarea acțiunii a indicat, că la data de 18.11.2013 a încheiat cu ÎS" Calea Ferată din Moldova" contractul nr.38/IV/2013, conform căruia s-a obligat să vândă și să livreze marfa și anume țigarete pentru vagoanele restaurant, iar cumpărătorul adică ÎS" Calea Ferată din Moldova" s-a obligat să plătească în termenul contractual marfa livrată, conform contractului si facturilor fiscale.

Conform facturilor fiscale a livrat marfa, suma pentru aceasta nefiind achitată integral de pârât nici până în prezent, contrar condițiilor de plată prevăzut de pct.3 din contract. La situația din data de 18 decembrie 2015 datoria ÎS" Calea Ferată din Moldova" pentru marfa livrată constituia suma de 339 115 lei, 69 bani, fapt confirmat și prin facturile fiscale, prin actul de verificare a decontărilor reciproce semnat de către părți.

La data de 21.01.2016 pârâtul a stins datoria în sumă de 339 000 lei, suma restantă astfel constituind 115 lei 69 bani.

La data de 11 decembrie 2015, a fost expediată în adresa pârâtului reclamația sub nr.92, care a fost lăsată fără răspuns, nefiind executată integral obligația de plată în termenul înaintat.

Conform pct.3.4 din contract, pentru nerespectarea obligației de plată a prețului mărfii recepționate, pârâtul este obligat să plătească o penalitate în mărime de 0.5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere. Astfel pentru suma datorată, pârâtul este obligat să plătească 68 726 lei 65 bani cu titlu de penalitate.

Pentru obligația pecuniară apărută în temeiul contractului, suma dobânzii de întârziere constituie suma de 9 226 lei 39 bani.

Poziția instanței de fond:

3.Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din XXXXXXXXXX a fost admisă acțiunea integral, dispunându-se încasarea de la ÎS” Calea Ferată din Moldova” în beneficiul XXXXXXXXXX datoria pentru marfa livrată în sumă de 115,69 lei, dobânda de întârziere în sumă de 9226,39 lei, penalitatea în sumă de 68726,65 lei și cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în sumă de 2342,06 lei.

Solicitarea apelantului:

4.La data de 02.12.2016 ÎS” Calea Ferată din Moldova” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Argumentele părților:

5.În motivarea apelului s-a indicat, că în cadrul examinării pricinii s-a stabilit, că la negocierea și încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 38/IV/2013, părțile au evaluat anticipat eventualul prejudiciu pe care debitorul va fi obligat să plătească în cazul neexecutării prestației la care s-a îndatorat prin clauza penală exclusivă conform pct.3.4. al contractului.

6.Suține apelantul, că la emiterea hotărârii din XXXXXXXXXX prima instanță contrar normei legale citate și prin derogare de la prevederile contractului de vânzare-cumpărare, a dispus încasarea din contul ÎS„Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SC”Expertlab”SRL a sumei de 9226,39 lei cu titlu de dobândă de întârziere, în situația în care contractul nu prevede clauza penală punitivă, nu urmează a fi calculate dobânzi de întârziere, or prejudiciul suportat de creditor prin întârzierea executării este recuperat prin penalitatea stabilită de apelant și intimat în contractul de vânzare-cumpărare.

7.Consideră, că în speța respectivă instanța de fond era în drept să reducă clauza penală reieșind din situația financiară dificilă a debitorului, pe conturile întreprinderii fiind aplicate sechestre, la moment întreprinderea fiind în imposibilitatea de a executa în mod deplin obligațiile sale de plată față de proprii angajați, furnizorii de bunuri, servicii și utilități, înregistrând rețineri la salarii de

4 - 5 luni.

8.În ședința de judecată reprezentantul apelantei ÎS„Calea Ferată din Moldova” , Roibu Alexandru a solicitat admiterea apelului în sensul formulat. Reprezentantul intimatului- SC”Expertlab”SRL, administratorul Berlinschii Ruslan în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului.

Aprecierea instanței de apel:

9.Audiind părțile prezente la proces, studiind materialele pricinii, Colegiul consideră necesar de a admite apelul, a casa hotărârea Judecătorei Centru, mun.Chișinău din XXXXXXXXXX, în partea încasării dobânzii de întârziere și a penalității și în această parte a pronunța o nouă hotărâre, din următoarele considerente.

10. În conformitate cu art.362 CPC(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Apelanta- ÎS„Calea Ferată din Moldova” a depus apelul la data de 02.12.2016, împotriva hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din XXXXXXXXXX, astfel se constată apelul declarat în termen.

11.În conformitate cu art.385 al.(1) lit.c) CPC instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

12.În conformitate cu art.386 alin.(1) lit.d) CPC, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

13.Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

14.Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multă aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

15.În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

16.În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

17.În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile

juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

18. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

19. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

20. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (HirroBalani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

21. În conformitate cu art.5 alin.(1) Cod civil, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

22. Astfel, materialul probator atestă, că, la data de 18 noiembrie 2013 a fost încheiat cu ÎS „Calea Ferată din Moldova” contractul nr.38/IV/2013, conform căruia s-a obligat să vândă și să livreze marfa și anume țigarete pentru vagoanele restaurant, iar cumpărătorul adică ÎS”Calea Ferată din Moldova” s-a obligat să plătească în termenul contractual marfa livrată.

23. De asemenea, s-a stabilit cu certitudine, că apelantul ÎS„Calea Ferată din Moldova” la 21 ianuarie 2016 a stins datoria în sumă de 339 000 lei, suma restantă astfel constituind doar 115,69 lei.

24. Astfel, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că acțiunea SC” Expertlab”SRL către ÎS”Calea Ferată din Moldova” în partea încasării datoriei la contractul de vânzare-cumpărare nr.38/IV/2013 este întemeiată și corect a fost admisă, pe motiv că s-a constatat cu certitudine faptul neachitării de către aceasta a datoriei de 115,69 lei.

25. În ce privește capătului de cerere de chemare în judecată depusă XXXXXXXXXX

către ÎS "Calea Ferată din Moldova" cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 9226,39 lei și a penalității în mărime de 68726,65 lei, Colegiul Civil consideră că acestea neîntemeiat au fost admise de către instanța de fond, din următoarele considerente.

26. În conformitate cu prevederile art. 626 alin.(3) Cod Civil reglementează, că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

27. Din conținutul acestei norme Colegiul deduce că dacă, fără a se ajunge în judecată, creditorul a primit executarea cu întârziere a obligației, el va fi în drept să ceară plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

28. În speță, s-a stabilit cu certitudine, că la negocierea și încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 38/IV/2013, părțile au evaluat anticipat eventualul prejudiciu pe care debitorul va fi obligat să plătească în cazul neexecutării prestației la care s-a îndatorat prin clauza penală exclusivă conform pct.3.4. al contractului.

29. ÎS „Calea Ferată din Moldova” și-a achitat datoria la 21.01.2016, însă, în cererea de chemare de judecată reclamanta XXXXXXXXX a solicitat și încasarea penalității, calculând-o din suma totală a datoriei de 339115, 69 lei, care deja a fost stinsă, circumstanță ce denotă odată în plus netemeinicia pretențiilor nominalizate, deoarece prin prisma normei citate mai sus, Colegiul reține că reclamanta nu era în drept să ceară plata penalității, pe motiv că nu și-a rezervat acest drept la plata efectuată de către pârâtă până la adresarea în instanță, despre acest fapt n-a informat pârâtul la acceptarea plății la 21.01.2016, iar acțiunea a fost depusă tocmai la 30.06.2016.

30. Din aceste considerente, Colegiul Civil consideră că la emiterea hotărârii din XXXXXXXXX, prima instanță, contrar normei legale citate și prin derogare de la prevederile contractului de vânzare-cumpărare sus-menționat, a dispus încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SC "Expertlab" SRL a sumei de 9226,39 lei cu titlu de dobândă de întârziere. În virtutea reglementărilor legale și prevederilor contractuale citate supra, în situația în care contractul nu prevede clauza penală punitivă, nu urmează a fi calculate dobânzi de întârziere, or, prejudiciul suportat de creditor prin întârzierea executării este recuperat prin penalitatea stabilită de apelant și intimat în contractul de vânzare-cumpărare.

31. În consecință, dat fiind că instanța de apel a stabilit că pretențiile privind încasarea dobânzii de întârziere și a penalității, admise de prima instanță urmau a fi respinse, iar temeiurile pentru respingerea pretențiilor respinse prin hotărârea judecătorească contestată sunt altele decât cele expuse în hotărârea dată, instanța consideră necesar de a casa hotărârea primei instanțe în această

parte și de a pronunța o nouă hotărâre pentru motivele indicate mai sus.

32.Conform art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului- proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

33.Prin urmare, odată ce cerințele privind încasarea penalității în sumă de 68726,65 lei și dobânzii de întârziere în sumă de 9226,39 lei s-au respins ca neîntemeiate, reieșind din prevederile art. 94 alin. (1) CPC, instanța de apel consideră necesar de încasat de la XXXXXXXXXX în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” taxa de stat în sumă de 1554,50 lei.

În conformitate cu art.art.385 alin.(1) lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” .

Se casează hotărârea Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din XXXXXXXXXX în partea încasării dobânzii de întârziere și a penalității și în această parte se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de XXXXXXXXXX către ÎS”Calea Ferată din Moldova” privind încasarea dobânzii, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței :

A.Panov

Judecătorii :

A.Danilov

A.Pahopol